

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ ДОДАТНОГ ПРОТОКОЛА ЕВРОПСКОЈ ПОВЕЉИ О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ О ПРАВУ ДА СЕ УЧЕСТВУЈЕ У ПОСЛОВИМА ЛОКАЛНИХ ВЛАСТИ

Члан 1.

Потврђује се Додатни протокол Европској повељи о локалној самоуправи о праву да се учествује у пословима локалних власти, који је сачињен у Утрехту, 16. новембра 2009. године, на енглеском и француском језику.

Члан 2.

Текст Додатног протокола, у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

Additional Protocol to the European Charter of Local Self-Government on the right to participate in the affairs of a local authority

Utrecht, 16.XI.2009

Preamble

The member States of the Council of Europe, signatories to this Additional Protocol to the European Charter of Local Self-Government (hereinafter referred to as "the Charter", ETS No. 122),

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage;

Considering that the right to participate in the conduct of public affairs is one of the democratic principles that are shared by all member States of the Council of Europe;

Considering that the evolution in member States has shown the pre-eminent importance of this principle for local self-government;

Considering that it would be appropriate to supplement the Charter with provisions guaranteeing the right to participate in the affairs of a local authority;

Bearing in mind the Council of Europe Convention on Access to Official Documents, adopted by the Committee of Ministers on 27 November 2008;

Bearing in mind also the Declaration and the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Government of the Council of Europe (Warsaw, 16 to 17 May 2005),

Have agreed as follows:

Article 1 – Right to participate in the affairs of a local authority

1 The States Parties shall secure to everyone within their jurisdiction the right to participate in the affairs of a local authority.

2 The right to participate in the affairs of a local authority denotes the right to seek to determine or to influence the exercise of a local authority's powers and responsibilities.

3 The law shall provide means of facilitating the exercise of this right. Without unfairly discriminating against any person or group, the law may provide particular measures for different circumstances or categories of persons. In accordance with the constitutional and/or international obligations of the party, the law may, in particular, provide for measures specifically limited to voters.

4.1 Each Party shall recognise by law the right of nationals of the party to participate, as voters or candidates, in the election of members of the council or assembly of the local authority in which they reside.

4.2 The law shall also recognise the right of other persons to so participate where the party, in accordance with its own constitutional order, so decides or where this accords with the party's international legal obligations.

5.1 Any formalities, conditions or restrictions to the exercise of the right to participate in the affairs of a local authority shall be prescribed by law and be compatible with the party's international legal obligations.

5.2 The law shall impose such formalities, conditions and restrictions as are necessary to ensure that the ethical integrity and transparency of the exercise of local authorities' powers and responsibilities are not jeopardised by the exercise of the right to participate.

5.3 Any other formalities, conditions or restrictions must be necessary for the operation of an effective political democracy, for the maintenance of public safety in a democratic society or for the party to comply with the requirements of its international legal obligations.

Article 2 – Implementing measures for the right to participate

1 The Parties shall take all such measures as are necessary to give effect to the right to participate in the affairs of a local authority.

2 These measures for the exercise of the right to participate shall include:

i empowering local authorities to enable, promote and facilitate the exercise of the right to participate set out in this Protocol;

ii securing the establishment of:

a procedures for involving people which may include consultative processes, local referendums and petitions and, where the local authority has many inhabitants and/or covers a large geographical area, measures to involve people at a level close to them;

b procedures for access, in accordance with the Party's constitutional order and international legal obligations, to official documents held by local authorities;

c measures for meeting the needs of categories of persons who face particular obstacles in participating; and

d mechanisms and procedures for dealing with and responding to complaints and suggestions regarding the functioning of local authorities and local public services;

iii encouraging the use of information and communication technologies for the promotion and exercise of the right to participate set out in this Protocol.

3 The procedures, measures and mechanisms may be different for different categories of local authorities, having regard to their size and competences.

4 In the planning and decision-making processes concerning measures to be undertaken to give effect to the right to participate in the affairs of a local authority, local authorities shall be consulted insofar as possible, in due time and in an appropriate way.

Article 3 – Authorities to which the Protocol applies

This Protocol applies to all the categories of local authorities existing within the territory of the Party. However, each State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the categories of local or regional authorities to which it intends to confine the scope of the Protocol or which it intends to exclude from its scope. It may also include further categories of local or regional authorities within the scope of the Protocol by subsequent notification to the Secretary General of the Council of Europe.

Article 4 – Territorial application

1 Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Protocol shall apply.

2 Any Party may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Protocol to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 5 – Signature and entry into force

1 This Protocol shall be open for signature by the member States of the Council of Europe signatories to the Charter. It is subject to ratification, acceptance or approval. A member State of the Council of Europe may not ratify, accept or approve this Protocol unless it has, simultaneously or previously, ratified, accepted or approved the Charter. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2 This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which eight member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Protocol in accordance with the provisions of paragraph 1.

3 In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 6 – Denunciation

1 Any Party may at any time denounce this Protocol by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 7 – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c any date of entry into force of this Protocol in accordance with Article 5;
- d any notification received in application of the provisions of Article 3;
- e any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Utrecht, on the 16th day of November 2009, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

Додатни протокол Европској повељи о локалној самоуправи о праву да се учествује у пословима локалних власти

Утрехт, 16. новембра 2009. године

Преамбула

Државе чланице Савета Европе, потписнице Додатног протокола Европској повељи о локалној самоуправи (у даљем тексту: Повеља, ЕТС бр. 122),

Сматрајући да је циљ Савета Европе да се постигне веће јединство између њених чланица за сврхе очувања и остваривања идеала и принципа који су њихово заједничко наслеђе;

Сматрајући да је право на учествовање у вођењу јавних послова једно од демократских принципа који су заједнички свим државама чланицама Савета Европе;

Сматрајући да је развој у државама чланицама показао превасходни значај овог принципа за локалне самоуправе;

Сматрајући да би било примерено да се Повеља допуни одредбама које гарантују право на учествовање у пословима локалних органа власти;

Имајући у виду Конвенцију о приступу званичним документима Савета Европе коју је Комитет министара усвојио 27. новембра 2008. године;

Имајући у виду и Декларацију и Акциони план који су усвојени на 3. Самиту шефова држава и влада Савета Европе (Варшава, 16. и 17. маја 2005. године),

Сагласили смо се о следећем:

Члан 1 – Право на учествовање у пословима локалних власти

1. Државе потписнице ће обезбедити да свако у оквиру њихове надлежности има право да учествује у пословима локалних органа власти.

2. Право на учествовање у пословима локалних органа власти подразумева право да се одреди или утиче на коришћење овлашћења локалних органа власти и на њихове одговорности.

3. Закон ће да обезбеди начин да се коришћење овог права олакша. Без непоштене дискриминације било ког лица или групе, закон треба да обезбеди конкретне мере за различите околности или категорије људи. У складу са уставним и/или међународним обавезама сваке конкретне државе, закон може, посебно, да обезбеди мере које се конкретно ограничавају на гласаче.

4.1 Свака држава потписница ће законом препознати право својих држављана да учествују, као гласачи или кандидати, у изборима за чланове савета или скупштине локалне власти у којој имају пребивалиште.

4.2. Закон ће такође да препозна право других лица да учествују тамо где држава потписница, у складу са сопственим уставним поретком, тако одлучи или где поступа у складу са својим међународним правним обавезама.

5.1 Све формалности, услови или ограничења коришћењу права да се учествује у пословима локалних органа власти биће прописане законом и усклађене са међународним правним обавезама конкретне државе.

5.2 Закон ће наметнути те формалности, услове или ограничења када су неопходни да се обезбеди да етички интегритет и транспарентност коришћења овлашћења и одговорности локалних органа власти не буду угрожени коришћењем права на учествовање.

5.3 Све друге формалности, услови или ограничења нужно морају бити у служби функционисања делотворне политичке демократије, одржавања јавне безбедности у демократском друштву или да би држава потписница могла да поштује услове својих међународних правних обавеза.

Члан 2 – Примена мера за право на учествовање

1. Државе потписнице ће предузети све мере које су неопходне да се реализује право на учествовање у пословима локалних органа власти.

2. Ове мере за коришћење права на учествовање ће да укључе:

i. оснаживање локалних органа власти да омогуће, промовишу и олакшају коришћење права на учествовање које је исказано у овом Протоколу;

ii. обезбеђивање успостављања:

(a) процедура за укључивање људи што може да подразумева консултативне процесе, локалне референдуме и петиције, и, тамо где локална самоуправа има много становника и/или покрива велики географски простор, мере да се људи укључе на нивоу који им је близак;

(б) процедуре за приступ, у складу са уставним поретком и међународним правним обавезама, званичним документима које имају локални органи власти;

(в) мере да се задовоље потребе оних категорија људи који се суочавају са посебним препрекама њиховом учествовању; и

(г) механизме и процедуре да се решавају или разматрају притужбе и сугестије које се односе на функционисање локалних органа власти и локалних јавних служби.

iii. Подстицање употребе информacionих и комуникацијских технологија у циљу промовисања и коришћења права на учествовање које је исказано у овом Протоколу.

3. Процедуре, мере и механизми могу да буду различити за различите категорије локалних власти, имајући у виду њихову величину и надлежности.

4. У процесима планирања и одлучивања који се односе на мере које треба предузети да се реализује право на учествовање у пословима локалних органа власти, локалне власти ће бити консултоване колико год је то могуће, на правовремен и примерен начин.

Члан 3 – Органи власти на које се овај Протокол односи

Овај протокол се односи на све категорије локалних органа власти који постоје на територији државе потписнице. Међутим, свака Држава може, када поднесе свој инструмент којим га потврђује, прихвата или одобрава, да конкретно наведе категорије локалних или регионалних власти на које намерава да ограничи област примене овог протокола или које намерава да из ове области искључи. Она може и да укључи додатне категорије локалних или регионалних власти у оквиру овог протокола накнадним обавештавањем Генералног секретара Савета Европе.

Члан 4 – Територијална примена

1. Свака држава може, у време потписивања, или када депонује свој инструмент потврђивања, прихватања или одобравања, да наведе конкретну територију или територије на којима ће овај протокол да се примењује.
2. Свака држава потписница може, касније, декларацијом упућеном Генералном секретару Савета Европе, да прошири примену овог протокола на сваку другу територију која се наведе у тој декларацији. У односу на ту територију Протокол ће ступити на снагу првог дана месеца који следи по истеку периода од три месеца по датуму пријема те декларације од стране Генералног секретара.
3. Свака декларација дата по претходна два става може, у односу на сваку територију наведену у тој декларацији, да се повуче обавештењем упућеним Генералном секретару Савета Европе. То повлачење ступиће на снагу првог дана месеца који следи по истеку периода од шест месеца по датуму пријема тог обавештења од стране Генералног секретара.

Члан 5 – Потпис и ступање на снагу

1. Овај протокол ће бити отворен за потписивање од стране чланица Савета Европе које су потписале Повељу. Он подлеже потврђивању, прихватању или одобравању. Држава чланица Савета Европе не може да потврди, прихвати или одобри овај протокол ако није истовремено или претходно потврдила, прихватила или одобрила Повељу. Инструменти потврђивања, прихватања или одобравања депонују се код Генералног секретара Савета Европе.
2. Овај протокол ступа на снагу првог дана месеца који следи по истеку периода од три месеца после датума од кога се осам држава чланица Савета Европе сагласило да буду обавезане Протоколом у складу са одредбама става 1.
3. У односу на сваку државу чланицу која се накнадно сагласи да буде обавезана њиме, овај протокол ће ступити на снагу првог дана месеца који следи по истеку три месеца од датума депоновања инструмента потврђивања, прихватања или одобравања.

Члан 6 – Отказивање

1. Свака држава потписница може да откаже свој потпис на протоколу обавештењем које ће да упути Генералном секретару Савета Европе.
2. Овакво отказивање ступа на снагу првог дана месеца који следи по истеку периода од шест месеца по датуму пријема тог обавештења од стране Генералног секретара.

Члан 7 – Обавештавање

Генерални секретар Савета Европе ће да обавести државе чланице Савета Европе о:

- а. сваком потпису;
- б. депоновању инструмента потврђивања, прихватања или одобравања;
- в. сваком датуму ступања на снагу овог протокола у складу са чланом 5;
- г. сваком обавештењу које се прими применом одредби члана 3:

д. сваком другом акту, обавештењу или комуникацији у вези са овим протоколом.

Потврђујући горе наведено, доле потписани, који су прописно опуномоћени за то, потписали су овај протокол.

Сачињено у Утрехту, на дан 16. новембра 2009. године, на енглеском и француском језику и оба текста сматрају се једнако пуноважним, у једном примерку који ће бити депонован у архиви Савета Европе. Генерални секретар Савета Европе ће пренети оверене копије свакој држави чланици Савета Европе.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Додатног протокола Европској повељи о локалној самоуправи о праву да се учествује у пословима локалних власти садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, према којем Народна скупштина потврђује међународне уговоре, кад је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ ДОДАТНОГ ПРОТОКОЛА

Република Србија је потписала Европску повељу о локалној самоуправи (ETS No. 122), која је потврђена у Народној скупштини усвајањем Закона о потврђивању Европске повеље о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори”, број 70/07), и тиме се обавезала на поштовање принципа Савета Европе у области локалне самоуправе.

Циљ усвајања Европске повеље о локалној самоуправи јесте очување и унапређење система локалне самоуправе, односно прихватање савремених решења до којих се у тој области дошло у развијеним демократским земљама Европе (принципи демократије и децентрализације власти).

Наиме, Европска повеља полази од принципа да су локалне власти један од главних основа сваког демократског друштва, те да се право грађана да обављају јавне послове као један од основних демократских принципа заједничких свим државама чланицама Савета Европе, може најнепосредније остварити управно на локалном нивоу.

Додатни протокол Европској повељи о локалној самоуправи о праву да се учествује у пословима локалних власти (у даљем тексту: Додатни протокол) садржи одредбе којима се гарантује право на учествовање у пословима локалних власти. Овај документ, који је састављен од стране Европског одбора за локалну и регионалну демократију, отворен је за потпис као конвенција од стране држава потписница Европске повеље о локалној самоуправи (16.11.2009. године).

Закључком Владе Републике Србије 05 Број: 018-871/2017 од 3. фебруара 2017. године, за потписивање Додатног протокола овлашћен је амбасадор Зоран Поповић који га је и потписао 8. марта 2017. године, у седишту Савета Европе у Стразбуру чиме је Република Србија испунила обавезу предвиђену у члану 5. став 1. Додатног протокола да држава чланица Савета Европе потпише Додатни протокол пре његовог потврђивања, прихватања или одобравања.

Додатни протокол одражава и поштује различитост начина учешћа и процедура успостављених у националном, регионалном и локалном законодавству, обухватајући при томе: право на учешће у јавном животу на локалном нивоу, право на информисање од стране локалних власти, као и обавезе локалних органа власти да омогуће остваривање ових права.

Потврђивањем Додатног протокола жели се постићи веће јединство између чланица Савета Европе ради очувања и остваривања принципа која су њихова заједничка тековина, али и постизања већег учешћа у вршењу јавних послова.

Укључивање грађана у креирање демократских институција је неопходно, јер оне не могу опстати без учешћа грађана и давања грађанима кључне улоге кроз учешће у власти.

III. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.